

petek, 26. november 2020

P9_TA(2020)0330

Razmere v Etiopiji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2020 o razmerah v Etiopiji (2020/2881(RSP))

(2021/C 425/14)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih preteklih resolucij o Etiopiji,
- ob upoštevanju izjave visokega predstavnika/podpredsednika Josepa Borrella z dne 9. novembra 2020 o nedavnih dogodkih v Etiopiji,
- ob upoštevanju skupne izjave visokega predstavnika/podpredsednika Josepa Borrella in komisarja za krizno upravljanje Janeza Lenarčiča z dne 12. novembra 2020 o Etiopiji,
- ob upoštevanju izjave komisarja za krizno upravljanje Janeza Lenarčiča z dne 19. novembra 2020 o konfliktu v regiji Tigray in humanitarni pomoči EU etiopskim beguncem v Sudanu,
- ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja OZN z dne 4. novembra 2020,
- ob upoštevanju izjav visoke komisarke OZN za človekove pravice Michelle Bachelet o regiji Tigray z dne 6. in dne 13. novembra 2020,
- ob upoštevanju neuradnih pogovorov v Varnostnem svetu o konfliktu v etiopski regiji Tigray z dne 24. novembra 2020,
- ob upoštevanju poročila o razmerah v Etiopiji z dne 11. novembra 2020, ki ga je pripravil Urad OZN za usklajevanje humanitarnih aktivnosti,
- ob upoštevanju izjave predsednika Komisije Afriške unije Mousse Fakija Mahamata z dne 9. novembra 2020 o razmerah v Etiopiji,
- ob upoštevanju izjave sopredsednikov skupne parlamentarne skupščine AKP-EU z dne 9. novembra 2020,
- ob upoštevanju izjave ministrov za zunanje zadeve držav članic EU z dne 19. novembra 2020,
- ob upoštevanju ustave Federativne demokratične republike Etiopije, sprejete dne 8. decembra 1994, zlasti določb III. poglavja o temeljnih pravicah in svoboščinah, človekovih pravicah in demokratičnih pravicah,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic,
- ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,
- ob upoštevanju Afriške listine o demokraciji, volitvah in upravljanju,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta OZN o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju druge revizije Sporazuma iz Cotonouja,
- ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je sedanji oboroženi konflikt med zvezno vlado Etiopije in upravo regije Tigray, ki ga vodi Ljudska osvobodilna fronta za Tigray (TPLF), razlog za stotine smrtnih žrtev med civilisti in množično razseljevanje;

petek, 26. november 2020

- B. ker je etiopska vlada 4. novembra 2020 razglasila izredne razmere in dan po domnevnem napadu TPLF na zvezno vojaško oporišče v regiji Tigray začela vojaške operacije na severu regije; ker od takrat potekajo oboroženi spopadi med zveznimi silami (zvezna vojska, posebne policijske enote regije Amhara in lokalna milica regije Amhara) na eni strani ter regionalnimi silami (posebne policijske enote in milica regije Tigray), ki so pripadnice TPLF, na drugi strani;
- C. ker so se politična razhajanja med stranko PP in TPLF povečala, ko je zvezna vlada zaradi pandemije COVID-19 preložila državne volitve, ki bi morale potekati maja 2020;
- D. ker je uprava regije Tigray pod vodstvom TPLF septembra 2020 izvedla lastne volitve, ki jih je etiopska vlada razglasila za nezakonite, saj naj bi se sicer septembra 2020 iztekel njen mandat; ker je bil po mnenju zveznega parlamenta volilni proces v regiji Tigray nezakonit; ker je vodstvo regije Tigray izjavilo, da ne priznava več zvezne uprave ali njenih zakonov; ker je zvezni parlament 3. novembra 2020 TPLF razglasil za teroristično skupino;
- E. ker je TPLF 8. novembra 2020 Afriški uniji predlagal pogovore, vendar je zvezna vlada izključila možnosti za pogajanja s TPLF ter zavrnila mednarodne pozive k dialogu in mediaciji, saj naj bi bil po njenih navedbah konflikt v regiji Tigray notranja zadeva, ki je ne bi smeli obravnavati na mednarodni ravni; ker je EU ponudila podporo, da bi pomagala umiriti napetosti, se vrniti k dialogu in zagotoviti spoštovanje pravne države po vsej Etiopiji;
- F. ker je Abij Ahmed leta 2018 dosegel zgodovinski mirovni sporazum z Eritrejo, s katerim se je končala več kot desetletna prekinitev diplomatskih in trgovinskih vezi med državama; ker je njegova vlada sprejela pomembne ukrepe za osvoboditev novinarjev in političnih zapornikov, omogočanje delovanja prej prepovedanih opozicijskih skupin ter sprejetje novih zakonov o organizacijah civilne družbe in boju proti terorizmu; ker je bila vlada nedavno deležna kritik zaradi pridržanja opozicijskih politikov; ker še vedno vladajo pomisleki glede sprejetja novega zakona za omejevanje sovražnega govora in dezinformacij, ki bi lahko negativno vplival na svobodo izražanja;
- G. ker nekatere politične skupine, povezane z etničnimi skupinami v Etiopiji, ki se čutijo marginalizirane zaradi federalističnega sistema vladanja, trdijo, da je zaradi tega sistema prišlo do favoriziranja in diskriminacije na podlagi etnične pripadnosti;
- H. ker je junija 2020 izbruhnulo vsesplošno nasilje po smrti pevca in aktivista iz regije Oromo Hačaluja Hundese, pri čemer je bilo ubitih in aretiranih na stotine ljudi; ker je bilo 1. novembra 2020 več kot 50 Amharcev ubitih v napadih na tri vasi, za katere mnogi menijo, da so bili etnično motivirani in jih je morda izvedla Oromska osvobodilna vojska oziroma milica, ki se je odcepila od nje (Oromske osvobodilne fronte);
- I. ker so etiopske oblasti po navedbah Amharskega narodnega gibanja prepovedale miroljubne proteste proti etnično motiviranim ubojem, ki naj bi se zgodili 28. oktobra 2020;
- J. ker je po navedbah mednarodnih organizacij za človekove pravice od začetka konflikta večkrat prišlo do neselektivnega pobijanja civilistov v različnih delih regije Tigray, tudi do pokola v noči 9. novembra 2020 v Mai Kadri, kjer bi lahko pokol več sto civilistov opredelili kot vojno hudodelstvo;
- K. ker so po navedbah mednarodnih organizacij za človekove pravice po državi odpuščali prebivalce regije Tigray in jim onemogočali lete v tujino; ker se je poročalo o fizičnem in digitalnem nadzoru, množičnih samovoljnih aretacijah in pridržanjih;
- L. ker je predsednik regije Tigray potrdil, da so njegove sile izstrelile rakete na eritrejsko letališče Asmara;

petek, 26. november 2020

- M. ker je mednarodna skupnost zaskrbljena zaradi smrtonosnih spopadov med etiopskimi zveznimi silami in TPLF zaradi tveganj za zaostritev sedanjih razmer oziroma za nastanek novih varnostnih tveganj v Etiopiji, kar bi lahko imelo posledice za sosednje države in bi lahko destabiliziralo vse območje Afriškega roga; ker je Etiopija umaknila svoje čete iz Somalije, kjer so se borile proti islamskim upornikom; ker so kenijske oblasti iz strahu pred stopnjevanjem napetosti povečale varnost na meji z Etiopijo;
- N. ker je razvojno sodelovanje EU z Etiopijo z vrednostjo 815 milijonov EUR za obdobje 2014–2020 eno najboljšežnejših na svetu; ker je Etiopija tudi ena glavnih upravičenk nujnega skrbniškega sklada EU za Afriko in je bila v obdobju 2015–2019 upravičena do več kot 271,5 milijona EUR pomoči; ker je EU v letu 2020 zagotovila 44,29 milijona EUR za humanitarne projekte v Etiopiji, in sicer za zagotavljanje življenjsko pomembne pomoči notranje razseljenim osebam, ki so morale zapustiti domove zaradi nasilja ali naravnih nesreč;
- O. ker je Urad OZN za usklajevanje humanitarnih aktivnosti zahteval dostop do regije Tigraj, ki je od začetka spopadov popolnoma izolirana (onemogočen je dostop do interneta in telefonske povezave); ker je po podatkih Visokega komisariata Združenih narodov za begunce zaradi nedostopnosti električne energije, telekomunikacij, goriva in gotovine humanitarna pomoč, vključno z oskrbo ranjenih in ubitih v spopadih, v regiji Tigraj in drugih delih Etiopije le omejena;
- P. ker je v Etiopiji že pred začetkom spopadov humanitarno pomoč potrebovalo 15,2 milijona ljudi, od tega 2 milijona v regiji Tigraj; ker je regija Tigraj peta najbolj poseljena regija v Etiopiji z več kot 6 milijoni ljudi, v njej pa živi 100 000 notranje razseljenih oseb in 96 000 eritrejskih beguncev; ker je tam več pomembnih begunskih taborišč, v katerih je po navedbah nevladnih organizacij 44 % otrok;
- Q. ker je Etiopija podpisnica Sporazuma iz Cotonouja, ki v členu 96 določa, da je spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin eden od bistvenih elementov sodelovanja med državami AKP in EU;
- R. ker je zaradi spopadov na obeh straneh umrlo in bilo poškodovanih na tisoče ljudi ter so bile hudo kršene človekove pravice in mednarodno humanitarno pravo; ker je po podatkih Visokega komisariata Združenih narodov za begunce od 22. novembra 2020 pred konfliktom pobegnilo več kot 38 500 beguncev in prečkalo mejo s Sudanom; ker Organizacija združenih narodov opozarja na „veliko humanitarno krizo“ in ker bo po pričakovanjih njenih agencij v šestih mesecih morda prišlo 200 000 beguncev; ker zaradi spopadov prihaja tudi do notranjega razseljevanja prebivalstva; ker je Visoki komisariat Združenih narodov za begunce že pozval obe strani, naj odpreta koridorje, da bi ljudem omogočili odhod in prihod; ker so mednarodne humanitarne organizacije na terenu slabo opremljene in jim primanjkuje potrebščin za novoprispele begunce in žrtve nasilja; ker agencije OZN potrebujejo takojšnje financiranje v višini 50 milijonov USD za zagotavljanje hrane in ustanavljanje novih taborišč; ker je Evropska komisija mobilizirala prve 4 milijone EUR nujne pomoči, da bi podprli razseljene osebe, ki prihajajo v Sudan;
1. je zelo zaskrbljen zaradi nedavnih dogodkov v Etiopiji, vključno z nenehnim nasiljem in vesteh o hudih kršitvah temeljnih človekovih pravic; obžaluje aktualni oboroženi konflikt med zvezno vlado Etiopije in upravo regije Tigraj pod vodstvom Ljudske osvobodilne fronte za Tigraj (TPLF); poziva obe strani, naj se zavežeta takojšnjemu premirju in rešita politična razhajanja z demokratičnimi sredstvi v okviru ustavne ureditve ter poiščeta trajno mirno rešitev, vzpostavita mehanizem za spremljanje premirja in si z vključujočim dialogom prizadevata za dosego vsenarodnega soglasja;
  2. izraža solidarnost z žrtvami in njihovimi družinami; obžaluje smrtne žrtve in uboje nedolžnih civilistov ter zunajsoodne poboje, ne glede na storilce;
  3. poziva etiopsko centralno vlado in TPLF, naj nemudoma sprejmeta ukrepe za umiritev konflikta; vztraja, da morajo vsi akterji dosledno upoštevati varnostni pristop, osredotočen na ljudi;

petek, 26. november 2020

4. obžaluje dejstvo, da je dostop humanitarnih delavcev trenutno močno omejen; poziva etiopsko vlado, naj humanitarnim organizacijam omogoči takojšen in neomejen dostop do območij, kjer potekajo spopadi, da bi zagotovile humanitarno pomoč; opozarja na nevarnost večje humanitarne krize v državi, pa tudi v sosednjih državah in širši regiji;
5. je zaskrbljen zaradi ultimata, ki ga je predsednik vlade Abij izdal tigrajskim silam in jih pozval, naj se predajo, saj da bo v nasprotnem primeru sprožen vojaški napad na glavno mesto regije, Mekele;
6. opozarja, da so namerni napadi na civiliste vojno hudodelstvo; poziva obe strani, naj spoštujeta mednarodno pravo o človekovih pravicah in mednarodno humanitarno pravo ter zaščitita ljudi na prizadetih območjih; poziva vse strani v konfliktu in regionalne oblasti, naj čim bolj zmanjšajo škodo za civilno prebivalstvo ter mu omogočijo neprekinjen dostop do osnovnih storitev;
7. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da v Etiopiji naraščata napetost in nasilje med etničnimi skupinami; meni, da je nadvse pomembno, da etiopske in tigrajske oblasti prevzamejo odgovorno vodilno vlogo ter spodbujajo vključujoče politično okolje za vse akterje in etnične skupine;
8. poziva zvezne oblasti, naj prenehajo s prakso samovoljnih aretacij, nadzorom ali drugimi oblikami napadov na etnične skupine; poziva etiopske oblasti, naj sprejmejo odločne ukrepe proti etničnemu profiliranju in v vsej državi zagotovijo zaščito etničnih manjšin; poziva etiopsko vlado, naj izvede reforme, ki bodo varovale človekove pravice in vsem etničnim skupinam zagotovile enak dostop do vladnih storitev in virov;
9. je zelo zaskrbljen zaradi vse večjega širjenja lažnih informacij in uporabe sovražnega govora, ki obrača etnične skupine eno proti drugi in še spodbuja sedanji konflikt v Tigraju; poziva vse vpletene strani, naj se vzdržijo uporabe hujskaštva in sovražnega govora, v živo in na spletu; poziva nacionalne in lokalne organe, medijske hiše in javnost, naj ne spodbujajo k nasilju, diskriminaciji ali sovražnosti do ogroženega prebivalstva;
10. poziva sosednje države Etiopije, vključno z Eritrejo, in druge države v širši regiji, kot so države v porečju Nila, naj se vzdržijo vseh političnih in vojaških posegov, ki bi lahko podžgali ta konflikt; poudarja, da bi se lahko v nasprotnem primeru destabilizirala širša regija, kar bi imelo katastrofalne posledice za mednarodni mir in varnost; poudarja, da imajo lahko sosednje države Etiopije ključno vlogo pri zagotavljanju diplomatske podpore za umiritev konflikta;
11. izraža polno podporo prizadevanjem za mediacijo in umiritev razmer pod vodstvom Afriške unije na pobudo južnoafriškega predsedstva Afriške unije, zlasti pa imenovanju treh posebnih odposlancev Afriške unije, ter poziva vse vpletene strani, naj dejavno sodelujejo in podpirajo Afriško unijo pri mediaciji; poziva etiopske oblasti, naj dejavno sodelujejo z mednarodnimi organizacijami, kot so Afriška unija, Medvladna agencija za razvoj in Evropska unija, da začnejo vključujoč dialog za mir, varnost in stabilnost v državi in regiji;
12. je zelo zaskrbljen zaradi dejanske prekinitve komunikacij v severnem delu Tigraja; poziva etiopsko vlado, naj ponovno vzpostavi vse komunikacije do Tigraja kot znamenje odgovornosti in preglednosti vojaških operacij v regiji ter naj prebivalcem Tigraja omogoči prosto komunikacijo; poudarja pomen in potrebo po dostopu do informacij, tako na spletu kot zunaj njega, saj je pravica ljudi do obveščenosti in dostopa do informacij v kriznih razmerah še posebej pomembna; poziva, naj se omogoči neodvisno poročanje o tamkajšnjih razmerah; vztraja, da je treba neodvisnim medijem nemudoma zagotoviti dostop do Tigraja; poziva etiopsko vlado, naj popolnoma spoštuje svobodo izražanja, združevanja in tiska, kot določa etiopska ustava, ter naj izpusti na prostost nepravilno pridržane novinarje in blogerje; odločno verjame, da so miroljubni protesti del demokratičnega procesa in da se je treba na vsak način izogibati odzivanju s prekomerno uporabo sile;
13. poziva vse strani v konfliktu, naj zagotovijo varno in prosto gibanje civilistov ter spoštovanje pravice do svobode zbiranja;
14. poziva vse strani, vpletene v konflikt na severnem delu Tigraja, naj zagotovijo neoviran dostop neodvisnim opazovalcem za področje človekovih pravic, da se zagotovi spoštovanje ustreznih mednarodnih standardov; poziva vse strani v konfliktu, naj raziščejo in tesno sodelujejo z ustreznimi akterji, izvedejo pregledno preiskavo o pokolu v Mai Kadri, ter poziva, naj storilci odgovarjajo za to kaznivo dejanje in se zoper nje nemudoma uvede kazenski postopek;

petek, 26. november 2020

15. poziva etiopske zvezne organe, naj izvedejo temeljito, neodvisno, učinkovito in nepristransko preiskavo vseh ubojev in kršitev človekovih pravic, vključno z uporabo pretirane sile, samovoljnimi pridržanji in prisilnimi izginotji, ter poziva tigrajske oblasti, naj sodelujejo v teh preiskavah; poziva vse etiopske oblasti, naj se dejavno borijo proti nekaznovanju; opominja etiopsko vlado, da je dolžna zagotavljati temeljne pravice, vključno z dostopom do pravnega varstva in pravico do poštenega in neodvisnega sojenja, kot so opredeljene v Afriški listini in drugih mednarodnih ter regionalnih instrumentih o človekovih pravicah, vključno s Sporazumom iz Cotonouja; vztraja, naj etiopske oblasti v vsej državi zagotovijo spoštovanje načela poštene in nepristranske pravne države;
16. poziva k tesnemu sodelovanju med subjekti EU za humanitarno pomoč in UNHCR ter poziva UNHCR, naj še naprej zagotavlja podporo beguncem, ki bežijo pred to krizo, tudi v bližini območij, s katerih so pobegnili; opozarja, da je etiopska vlada odgovorna za varnost in zaščito beguncev in notranje razseljenih ljudi na svojem ozemlju; opozarja, da je več kot 96 000 eritrejskih beguncev našlo zatočišče v begunskih taboriščih v Tigraju; podpira pozive mednarodne skupnosti in humanitarnih organizacij k večji pomoči za begunce in razseljene osebe;
17. poziva EU in njene partnerje, naj podprejo sudansko vlado in lokalne oblasti pri hitrem odzivu na pozive, naj sprejmejo etiopske begunce, ki bežijo pred spopadi v tigrajski regiji; ceni pripravljenost Sudana, da sprejme begunce, ki bežijo pred konfliktom; poudarja, da so nujno potrebne priprave na prihod do 200 000 beguncev v Sudan; ugotavlja, da je Etiopija pomembna destinacija, tranzitna država in država izvora migrantov; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se bodo pri vseh projektih, ki se financirajo in se bodo začeli izvajati v okviru skrbniškega sklada EU za Afriko, spoštovale človekove pravice, zlasti pravice migrantov in notranje razseljenih oseb;
18. poziva k nujni mobilizaciji ter strukturirani in usklajeni uporabi dodatnih sredstev EU in njenih držav članic za reševanje vseh potreb, ki jih je sprožil konflikt;
19. pozdravlja zavezo etiopske vlade, da bo leta 2021 izvedla splošne volitve; poziva politične udeležence v vsej državi, naj pred volitvami začnejo politični dialog, v katerem bodo udeleženci z vsega političnega, ideološkega, regionalnega in etničnega spektra; odločno poudarja, da lahko svobodne, poštene, vključujoče in verodostojne volitve potekajo le v ozračju brez ustrahovanja, nasilja in nadlegovanja, z zagotovljeno svobodo govora in združevanja ter v skladu z mednarodnimi standardi; obžaluje, da je zavezanost svobodnim volitvam omajana, ker so od junija 2020 pridržani številni opozicijski politiki z vsega političnega spektra, in zaradi resnih kršitev pravnega postopka, ki spodkopavajo pravico zapornikov do poštenega sojenja; poziva oblasti, naj izpustijo vse pridržane, razen če so zakonito obtoženi zakonsko opredeljenih kaznivih dejanj in jih je mogoče sodno preganjati v skladu z mednarodnimi standardi poštenega sojenja;
20. izraža svojo zavezanost enotnosti in ozemeljski celovitosti Etiopije ter poziva vse akterje v državi, naj si prizadevajo za mirno rešitev vseh konfliktov;
21. poziva EU, naj še naprej uporablja vsa potrebna diplomatska sredstva za sodelovanje z zveznimi in regionalnimi oblastmi ter regionalnimi partnerji in večstranskimi institucijami, da bi se spor rešil na miren način;
22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Evropski službi za zunanje delovanje, zvezni vladi in poslanski zbornici etiopske federacije, oblastem Tigraja, vladi Republike Sudan, vladam Medvladne agencije za razvoj, Afriški uniji in njenim državam članicam, vseafriškemu parlamentu ter skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.